

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dégenfeld-tér 2. szám.
Telefon 412.

Kiadóhivatali telefon: 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban Dégenfeld-tér 2. és
Horovitz Zsigmond papírzetében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

Közoktatásunk és a kormány.

A „Debreczen“ tegnapi száma vezércikkben szóvá teszi azt a sajnálatos körülményt, hogy az állami tanyai iskolák tanító nélkül állanak, holott a kir. tanfelügyelőség idejekorán megtette a maga felterjesztését az üresedésbe jött állások betöltésére nézve.

Ez a körülmény nagyon sajnálatos, hogy több száz gyermek június közepe óta a vakációt élvezvén, még szeptember közepén sem járhatnak iskolába.

A baj azonban nem új. A közoktatásügyi miniszteriumban az napi rendszeren van, hogy az üresedésbe került állásokat, legyen ez kisdudói, elemi, polgári iskolai avagy középtanodai, sőt még az egyetemi tanszékeket is, csak huza-vonával töltik be. Mert hiába, a közoktatás az a mostoha gyermeke az államnak, amelyről legutoljára gondolkodik, amikor már minden más szükségletet kielégítettek.

Ámde most a kormányt nemcsak az a mulasztás terheli, hogy néhány megüresedett tanítói állást nem töltött be, mert az napirenden van, hanem ennél nagyobb az a mulasztása, ame-

lyet az 1908. évi 46. t.-c.-kel szemben követett el.

Ugyanis az 1908. évi t. c. eltörölte a tandíjat az elemi iskoláknál, még pedig a felekezeti és községiéknél 1910. szeptember hó 1-től.

Ezt a törvényt öfelsege 1908. július hóban szentesítette Ischlben, tehát két és egy negyed évvel ezelőtt. De a végrehajtási utasítást nem adta ki hozzá mai napig.

A koalíciós kormány nem csinálta meg az utasítást, mert a politikai ténykedései szögezték le minden idejét. Jött a nemzeti munkapárti kormány, annak meg nem volt még kellő ideje, hogy megcsinálja. Ezt értem. De mi gátolta a kormányt abban, hogy többszöri sürgetésre, deputációjárásra, memorandum átnyújtásra legalább egy rendeletet bocsásson ki a felekezetekhez, amelyben tájékoztatta volna az iskola fentartókat? Most beállott a tanév, az iskola fentartók — a Svetits-intézet elemi iskolájának kivételével egyetlen egy felekezet sem szedett tandíjat, mert a törvény világosan mondja — a mire Erőss Lajos püspök ur is hivatkozik — hogy szeptember 1-től tandíjat szedni nem szabad. De hol marad az ugyanazon törvényben biztosított kártalanítás?

A törvény malasztjával nem lehet iskolát fentartani, tanítókat fizetni. Olyik iskolának, mint pl. a statusquo izr. iskolának 10,000 koronán feül a tandíj-vesztessége.

Ebből a 10—11000 koronából szeptemberben befolyt 6000—7000 korona. Ez az összeg most már hiányzik neki, de hiányzik a többi felekezeteknek is. Ennélfogva itt prezentív intézkedésre van szükség.

A statusquo és orth. izr. iskolák egymagában közel 900 gyermeket iskoláztattak be. Mindkét iskola tandíjának átlaga 20—25 korona volt fejenként.

A lutheránus iskola is tekintélyes tandíjat szedett, mert rá volt utalva a tandíjra. A római katolikus elemi iskolák is 6—7 korona tandíjat szedtek. A református felső leányiskola és tanítónőképző mellé felállított elemi iskola tandíja is tekintélyes összeget képviselt. És most mindemez iskolák tandíj és kártalanítás nélkül állanak. Ez a száraz tény.

A közigazgatási bizottságnak tehát sürgősen meg kellene keresni a közoktatási kormányt, hogy haladéktalanul hajtsa végre az 1908. évi 46. t.-c.-nek azt a részét is, amely a kártalanításra vonatkozik.

Kuthi Zsigmond.

Erkölcsvándorlás.

Irta: Molnár Jenő.

(Estély. A társaság kisebb csoportokba verődik, egy csonkterű hosszú leány zongorázik, az asszonyok egymás toalettjeit és a saját gyermekeik okosságát dicsérik, a férfiak jórészt kártyáznak. Irma, az estélyt rendező család „szemefénye“ félrehúzódik egy csöndes sarokba Rozs Palival, aki jelenleg huszáronkéntes.)

Irma: Milyen sápadt maga Pali! És milyen karikésak a szemei! Biztosan dorbézolt az éjjel. Reggelig, ugy-e? No mondja el, de becsületére, leendő huszárszűi becsületére, mit csinált, hogyan mulatott, kivel és hol volt. De nem szabad semmit és senkit sem elhallgatni.

Pali: Ott kezdtem, hogy az éjjel kivételesen otthon voltam. De ha mu'attam volna is, hogyan képzeltétek, hogy elmondom magának. Egy tizenhét . . .

Irma: Nem igaz. Tizennyolc vagyok. El is multam. És ne higgye, hogy én is olyan naiva buta vagyok, mint a többiek. És mindent látok, mindent hallok és mindent tudok.

Pali: Mindent?

Irma: Még annál is többet. Engemet

már négy éve hurcoltak egyik színházból a másikba, egyik felolvasástól a másikhoz. Velem nem beszélhet, mint otthon a pusztán az ispán vagy a kasznár leányával, aki bizonyos fodormentával szagcslatja a ruháját és forroit korbácsot fésül a hajából. Engemet se maga Pali, se más nem fog félrevezetni, felülteni.

Pali: Ha volna kegyes Irma, fölvilágosítani, miért az a nagy nekibuzdulás?

Irma: Maguk azt hiszik, mindnyájan akik itt ácsorognak, hogy velem kis gyerek módjára lehet banni. Ostoba bókokat mondanak, amiktől talán a már említett ispánleány megszédül, amelyek azonban énnekem nem imponálnak. Fűtyölök a bókjukra a hazugságaikra . . . (Kicsit toporzékol.) Nekem az igazat mondják meg. Ha én azt kérdezem magától, hogy hol mulatott az éjjel, akkor töviről-hegyire mondja el nekem.

Pali: Jól van, elfogom mondani.

Irma: Tehát mulatott, tehát füllentett az előbb. De ezen tulvagynak. Figyeljen ide! Én fogok kérdezni és maga felelni fog, különben a legérdekesebb részleteket sikkasztja el. Első kérdés: kivel, illetőleg kikkel volt?

Pali: Egy önkéntestársammal, két jogászszal és egy bankhivatalnokkal.

Irma: És a vörös Mici?

Pali: Micsoda vörös Mici?

Irma: Kérem, ne játssa itt a báránykát. Ha nem a vörös Mici volt, akkor a szőke Paula.

Pali: Ejnye, nem is tudtam, hogy ennyire járatos az éjjeli bolygórendszerben. Lássá, én nem ismerem őket.

Irma: De azért velük volt. Vagy az egyikkel, vagy a másikkal. Ne tagadja.

Pali: Mondom, nem ismerem őket.

Irma (megvetéssel): És maga — fiatalember!

Pali: (zavarodottan): Csak a Paulát, a szőke Paulát.

Irma: No látja! Magához egy sereg rendőr és vizsgálóbíró kell, hogy őszinte valóságára bírja. Most jön a második kérdés: Szereti nagyon?

Pali: Bocsásson meg, erre nem felelhetek. Elvégre maga . . .

Irma: . . . egy tizenhétéves leány. Csak mondja, mondja. Ismerem jól a metódust. De most nem fog szabadulni barátom. Be kell vallania mindent. Először is írja le azt a nőt tetőtől-talpig. Milyen a haja, a válla, a lába? stb. Itt nincs kibuvó, kedves barátom. Előtte nem lehet titkolódnia.

Központi Cipő és Kalap nagyáruház

Debreczen, Piac-utca 41. A Főtőzsdével éppen szemben.

Alapítva 1899.

Megvelei telefon 435. szám.

Ajánlja a közlegő őszi idényre cikkeket a legjutányosabb árak mellett. tünő olcsó árak mellett.

férfi-, fiu- és gyermek cipőit

Iskola cipők

„Lábüdv cipők“

Képes Árjegyzék kívánaira bérhova ingyen és bérmentve.

kalapok, sapkák és más uri divat a leggondosabban, a legjobb anyagból készítve, már rendelkezésre állnak, fejedüli elárúsító helye. — KÖZPONTI címre tessék figyelni!

Min fognak tanácskozni?

A politika eseményei.

A magyar miniszterek még maguk sem tudják egész bizonyosan, mikor, de minden bizonnyal nem sokára ismét együtt lesznek. Ugy tervezik, hogy ennek a hétnek a végén vagy legkésőbbén jövő hét elején minisztertanácskozás lesz. Ezúttal nem Bécsben, a magyar politika központjában, hanem Budapesten, a végrehajtó hatalom metropolisában. Itt ülnek majd egymással szemben és néznek majd egymásnak a szemébe és mindegyik a másiknak a homlokáról fogja leolvasni, hogy mit nem gondol vagy mire nem akar gondolni.

Mert minden bizonnyal egyik sem akar gondolni semmit. Khuen, aki az asztalfőn fog ülni, alighanem mosolyogni fog. Hisz ez az ő rendes és megszokott foglalkozása. A különbség az lesz, hogy most lesz oka a mosolygásra. Mert nagy fontossággal és hivatali komolysággal az a kérdés fog felvetődni, hogy mi lesz a legközelebbi teendő? Mintha nem tudnák előre is, mit kell tenniük! Hisz mindenre, a legcsekélyebb dologra is, melyre a magyar királyi kormánynak vállalkoznia kell, megkapják s addig már meg is kapják valószínűleg a legszigorubb direktívákat Bécsben.

Jaj annak, akinek e direktíváktól eltávolozni eszébe jutna! Ne féljünk: egyiknek sem jut majd eszébe. Tudja mindenki, hogy milyen kabinetnek a tagja és tudja mindenki, hogy mivel tartozik a grancsár-kabinetnek. Tudja nevezetesen azt, hogy a kabinetnek a maga összességében csak úgy, mint egyenként Bécsét és Ausztriát kell szolgálnia és hogy ettől a kötelességtől nem szabad egy hajszálnyira sem eltérni.

S miután ezzel tisztában van mindegyik külön, vajjon mi az még, amit külön miniszteri tanácskozáson meg kell beszélnie? Ne higyük, hogy egészen ártatlan dolog lesz ez

a miniszteri tanácskozás s hogy tulajdonképpen ott semmiről sem fognak tanácskozni. Igenis: meg fogják beszélni a végrehajtás módzatait. Hogyan kell belekényszeríteni Magyarországot a járomba. Hogyan kell elhíttetni a magyarral, hogy csak most boldog igazán, amikor teljesen Ausztriának szolgálatában áll. El kellett hitetni a magyarral, hogy egyetlen érdeke odaadni a maga javait, munkájának eredményeit, vérét-verítékét a hadseregnek, mely Ausztriáé és más egyébeknek, akik szintán nem az övei. Ezt nehéz lesz elhíttetni a magyarral, de ha el nem hiszi, akkor kényyszeríteni kell arra, hogy elhigye.

Ez lesz a célja a legközelebbi miniszter tanácsnak és a következőknek is.

Az első miniszter tanács.

Hieronymi Károly kerekedelemügyi miniszter és Lukács László pénzügyminiszter ma Budapestre érkeztek és átvették hivataluk vezetését Khuen Hédervári Károly gróf miniszterelnök e hét végén vagy a jövő hét elején érkezik a fővárosba. Az első miniszter tanácsot a jövő hét közepén tartják meg.

Tanácskozás a minisztériumban.

Ma a pénzügyminisztériumban megkezdődtek az ország jövő évi költségvetésének összeállítására irányuló tárgyalások. A tárgyalásokban Lukács László pénzügyminiszter és Hazay Samu honvédelmi miniszter és számos előadó jelent meg.

A nagy kölcsön.

Az ötszázhatvan millió koronás kölcsön dolga még mindig nincs elintézve. A francia sajtó akciónak az lesz következtetése, hogy a kormány most már teljesen elejti azt az eszmét, hogy a francia piacon szerezzék be pénzügyi szükségletét. Ha a franciák nem adnak pénzt, akkor majd ad más. Azonban mindenestre érdekes, hogy a franciáknak, akik fűnek-fának adnak pénzt, épp Magyarország ellen van kifogásuk. A párisi piac az imént tárgyalt Törökországgal egy nagy kölcsön dolgában és Szerbia is most akar fölvenni egy százmillió frankos kölcsönt a párisi piacon. Tehát a francia bankároknak a szerbek hitelképesebbek, mint a magyar állam. De hiszen a franciáknak nem hitelképtesség, hanem nagyobb profit kell. A francia bankárok üzletüket akarnak kötni, mert ez többet hoz. Ezt megcsinálhatták Szerbiával, de Magyarország már elérte nagykorságát, Magyarország lealázó feltetei már nem mehet bele. Hiszen tudott do.og, hogy

eddig Törökországnak is a franciák voltak a bankárai; csak voltak a régi időkben, a régi rezsim alatt; amikor még sáppil mindent el lehetett érni. A leglehetősebb feltételeket is szívesen akceptálta az örökké pénzzavarokkal küzdő Törökország. Csak meg kellett vesztegetni a főembereket. Ezeknél a kölcsönöknél mindenki nyert, csak maga az ország nem. Most azonban már más szelek fujdogálnak Törökországban is és az oka, hogy a török-francia kölcsön is meghiusult. Ellenben valószínű, hogy Szerbia meg fogja kapni a maga kölcsönét, mert Szerbiának olyan feltételeket diktálnak a francia piacon, mint amilyen a franciáknak tejszik.

A magyar kölcsön kudarca és a bécsi tőzsde.

Arra a hírre, hogy a magyar kölcsön elhelyezése a párisi piacon meghiusult, az itteni tőzsdén gyöngye lett az irányzat, magyar értékek hanyatlottak, magyar részvények jelentékeny árszesztéseket szenvedtek. Államvasuti és vasműértékek árfolyamai csökkentek.

A debreceni mészárosok bőrértékesítő szövetkezete.

A husiparosok mozgalma.

A debreceni mészárosok között hónapokkal ezelőtti mozgalom indult meg, hogy a bőr hulladék, zsiradék és faggyu anyagokai, amelyeket eddig lenyomott, olcsó áron keltett értékesíteniük, — miután ez áruk piacait föl nem kereshették, jobb árban értékesítsék. Hogy e céljukat elérhessék, szövetkezeti alakítottak a debreceni mészárosok bőrértékesítő alkalmi egyesülete néven, amely érintkezésbe lépett a Budapesti Mészárosok Bőrértékesítő Szövetkezetével, belépett tagul e szövetkezetbe.

Az új alakulásnak a debreceni husiparban nagy jelentősége és fontossága van, — mert míg egyrészt a mészárosok és borjuvágók részére — akik pedig Debrecenben nagy számban vannak — új jövedelmi forrást jelent, másrészt egy eddig elhanyagolt ipari és kereskedelmi ág jut virágzásba.

Pali: De talán a részletek . . .

Irma: . . . igenis ide tartoznak. Jogom van hozzá.

Pali (meglepetten néz rá.)

Irma (kacag): Na, most épp úgy bámul, mint egy trónonkentes. Istenem, ha tudná, milyen ostoba és nevetséges . . .

Irma (nagyon bátran): Maguknak mindent a szájukba kell rágni, mint egy pólyás babának. Nem értik el, mit jelent az, ha egy leány az éjféle szerelmeiket firtatja. Nem értik el, miért vagyunk kíváncsiak, miért közömbösek. Miért nem szólunk egyiknek egy szót se és miért csipjük gálléron a másikat. Oh, maguk érelen gimnázisták . . . Most pedig tudja meg, hogy szeretem, szeretem, szeretem, na! Most talán megérti. Én most kimegyek az előszobába, — jöjjön egy perc múlva utánam és csókoljon meg. De csak a szájamon és nem szabad máshogy, csak erősen. Így akarom!

Pali (elragadtatással): Édes kis menyaszszonyom!

Irma (hidegen): Szeretem és semmi egyéb.

(A társaság, kettő huján, tovább szórakozik.)

II.

(Finom izléssel, gazdagon berendezett szoba. Egy nő, aki nagyon disztíngvált és egy szmokinges férfi. Délután).

A nő: Ön csodálatos vakmerő, uram. Alig egy hónapban, hogy megismerkedünk és már harmadszor látogat meg. Nem gondolja, hogy végkép kompromitálhat engem?

A férfi (mosolyog): Hogy én kompromitálom? Hiszen . . .

A nő: Azt akarja mondani, ugy-e hogy olyan nő, mint én vagyok, nem lehet kompromitálni. Kérem, ne vágjon közbe. Föl akarom világosítani a tévedésről. Mirőlunk nem épp a legjobb véleménnyel vannak a társaságbeli urak, még kevésbé az asszonyok. A férfiak szemében olyan ékszer vagyunk, amely könnyű kapocsra jár és bármikor leoldható vagy fölcsatolható. A hölgyek még csak az ékszer sem ismerik el ebben a hasonlatban. Magának elvégre joga van úgy szórakozni, ehogyan akar. De azoktól, akik velem érintkezni akarnak, megkövetelem a magam részére a legteljesebb tiszteletet.

A férfi: Oh drága Lolo, az magától értetődik. Önben én nemcsak szépséget, a báj, a finomságot inádom, hanem az igazi női-

ességet, azt a hamvas . . . azt a varázst . . . (Bele zavarodik.)

A nő: Effélékről sokat beszéltek már nekem. Ugy látszik, néhány nőnél sikeresen használták föl lépesvesszőnek. Engemet nem széditenek meg az önök frázisai. Velem úgy bánják a férfi, mintha minden egyes találkozásunkkor újra meg újra meg akarna hódítani. Küzdjön értem, epkedjen, ha kell, szenvedjen, szóval vigye harcba a szerelem fegyvereit. A férfi: És ha győz?

A nő: Ebből még nem következik semmi. Vannak diadalok, amelyekben a győztes fél szenved vereséget.

A férfi: Oh, imádot Lola, mindig mondtam, hogy maga egyetlen . . .

A nő: Uram, ön nagyon elragadtatja magát. Figyelmeztetem, hogy az ilyen hang ebben a hajlékban nem otthonos.

A férfi: Köszönöm, hogy a jó utra térít. Engedje meg, hogy hálás tisztelettel megcsókolhassam a kezét.

A nő: (odanyújtja kezét.)

A férfi: (szenvedélyesen megcsókolja, majd átakarja ölelni.)

A nő: (oldal lép): Uram, ön megfledkezett rólam s erről a helyről . . . Nagyon sajnálom.

**Fehérneműt, csipkefüggönyöket,
Női blouzokat legszebben tisztít**

I-ső fiók: **Piac-útca 42.**

Főüzlet: **Piac-ú. 63.**

II-ik fiók: **Arany János-ú. 15.**

FEUERSTEIN

Az alkalmi egyesülés vasárnap délután tartotta meg ülését, amelyen elfogadták a budapesti szövetkezet föltételeit és kimondták a belépést.

Az elfogadott föltételek a következők:

1. Az alkalmi egyesülés minden tagja belép a szövetkezetbe.

2. Kötelezi magát az egyesülés, hogy a tagjai által termelt összes bőrtöket beszámítja a szövetkezetnek.

3. A budapesti szövetkezet a termelt bőrtöket Debreczenben veszi át, — gondoskodik azok szakszerű kezeléséről, jelzéséről és megfelelő személyzet fizetéséről. A szállítási díjat az alkalmi egyesülés fizeti és ugyanaz tartozik gondoskodni megfelelő raktáráruhárról is.

4. Kötelezi magát a szövetkezet, hogy a bőrtöket a legelőnyösebb árban, esetleg aukción értékesíti, az árakat külön kezeli, a befolyt összegeket elszámolja, az el nem adott árakat pedig világgiacon átvesszi s az árakra előleget ad.

5. A szövetkezet előlegeit az egyesülés szavatol s az előleg nem haladhatja meg egy havi termelés értékét. Az előleget 12 hó alatt kell törleszteni.

6. Díjak fejében a szövetkezet a bőrtöket 4 százalékat vonja le.

7. Az egyesülés a szövetkezet igazgatóságába egy tagot választ be.

8. Vitás esetekben a budapesti áru- és értéktörzsde dönt.

9. Végül az alkalmi egyesülés garantálja, hogy későbbi tagjai is belépnek a szövetkezetbe.

Az előnye a szövetkezeti tagságnak, hogy a husiparosok nem kénytelenek termékeiken kényszerűségből minden áron tudni s az eddig elért árnál jóval magasabb árakat kapnak.

A szövetkezésbe való belépés dolgában még e hó 20-án az egyesülés tagjai gyűlést tartanak, amikor is aláírják a szerződést.

Kész a debrecen-nagyvárad vasut.

Magnyilik november hó 1-én.

A várva várt új vonat Debrecen és Nagyvárad közt végre elkészült és nemcsakára át is adják a forgalomnak. Nagyon jól tudjuk és sokszor volt már megvitatás tárgya, hogy mit jelent e közvetlen összeköttetés Debrecen és Nagyvárad között. De különösen mit jelentett volna akkor, ha a kormány az első rangú vonalnak engedélyezte volna. A munkálatokat most Derecskétől Nagyváradig folytatják és fejezték be. Ma már a tehervonatok, amelyek a kavicsot hordják, járnak is az új síneken. Nincs más hátra, mint a kavicsolás, a sínparók, az állomások, a vasuti őrházak már mind készen vannak. A kavicsolás pedig néhány hét alatt szintén készen lesz s a vasutat ez év november 1-én forgalomba helyezik.

A debrecen-derecskei helyiérdekű vasut részvénytársaság elhatározta, hogy a vonat megnyitása után megváltoztatja a nevét és ezután Debrecen-nagyvárad helyiérdekű vasut részvénytársaságnak fogják hívni. Az igazgatóság Debreczenben fog székelni. Az új vasut fővonala lesz a debrecen-nagyvárad, a mellékvonal a debrecen-nagyvárad vonal lesz.

Féláron! Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek féláron kaphatók a

Rajzeszközök, írószerek legolcsóbban.

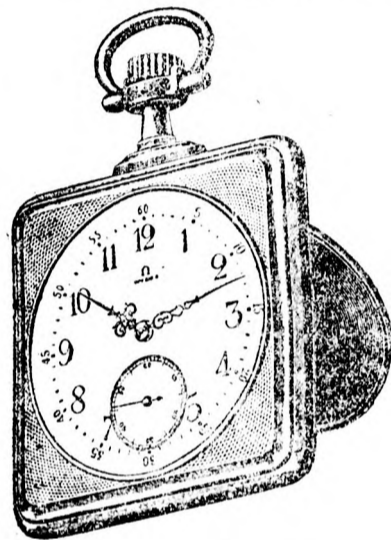
Mint értesülünk a menetrendet szerencsétlenül akarják összeállítani. Ugyanis a vonatoknak sok a megállóhely úgy, hogy az eddig volt menetidő alig változik, eddig az utat Püspökladányon át három és fél óra alatt, most három óránál alig kevesebb idő alatt teszik meg.

E mellett csupán három vonatot indítanak és pedig a legrosszabb időkben, az elsőt négy és öt óra között, a másodikat délelőtt, a harmadikat délután 4 és 5 óra között. Ez azonban nem végleges határozat, mert a menetrend megállapításához a városi tanács is hozzászól s ez esetben remélhetően a közönség igényét minden tekintetben meg fogja óvni.

A vasutat építő részvénytársaság arra hogy a munkálatok készen vannak és hogy a vasut most már megindul, arra kéri Debrecen város közgyűlését, hogy a törzsrészvényre megszavazott 60,000 koronát utalványozza ki a közgyűlés.

Tanuló ifjúság figyelmébe!

Ajánljuk kitűnő szerkezetű, kipróbált, megbízható járású

ZSEBÓRÁINKAT,
melyeket kedvezményes áron, jótállás mellett bocsátunk rendelkezésükre.

Löfkovits Arthur és Társa
Magyarország legnagyobb órás, ékszerész üziese.

Tárgyalják a petíciókat.

A csornai és celdömölki mandátum.

A kir. Kurián ma kezdték el a képviselőválasztások ellen benyújtott petíciók tárgyalását. A júniusban lefolyt általános választások alkalmával megválasztott képviselők választása ellen szokatlanul sok, több mint ötven petíciót nyújtottak be a Kuria választási tanácsához. A mai napon a Rakovszky István csornai és az Ostffy Lajos celdömölki mandátuma ellen benyújtott petíciókkal foglalkoztak.

A csornai választás.

A Kuria I. választási tanácsa Sebestyén Mihály elnöklésével a Rakovszky István mandátuma ellen beadott petíciót tárgyalta.

Miután a petíció ellen kifogást nem tettek, az elnök felhívta dr. Tetélleni Ármint, hogy ismertesse a választás elleni kifogásokat. Az ügyvéd erre hosszasan ismertette a csornai kerületben lefolyt választást.

Súlyos vádakat emel a petíció a megválasztott képviselő, Rakovszky István ellen is. Ő a katolikus hitű választókat a zsidók és zsidókkal azonosított Cziráky-párt ellen izgatja és így mandátuma az 1899: XV. t.-c. 3. és 8. §-ai alapján megsemmisítendő. Rakovszky máreius 3-án Szilben az általa zsidó-pártnak nevezett ellenpárttól a következőket mondotta beszédében:

— Arra a pártra, amely görbelábu és görbeorrú zsidókból áll, olyanokból, akik csalásból és szipolyozásból élnek, akartok ti szavazni? A jelenlegi kormány hat tagjának tíz felesége volt. És ha ti Cziráky megválasztása után a zsidó-pártot uralomra segítitek, akkor a házasság szentségét felfüggesztitek és olyan házassági törvényt csinálnak, amelynek értelmében minden parasztnak három felesége lehet.

Ugyancsak Szilben május 28-án a papok által már amúgy is felizgatott katolikus választók előtt ezeket mondta Rakovszky:

— Ne szavazzatok Czirákyra. Ő sem Istent, sem pedig vallást nem ismer.

Ugyanígy beszédeket tartott Rakovszky is Csornán, Egyeden és más községekben. Valóságos keresztsháborút hirdetett a zsidók ellen, akiket gonosztevőknek, vérszopóknak, a nép megrontóinak és csalással foglalkozóknak nevezett. Rakovszky a választás előtt, látván az ellenpárt erős voltát, így fakadt ki:

— Én ezeket az alávaló gaz zsidókat tönkre fogom tenni! Kergessétek ki ezeket a csalókat, akik a nép véréből élnek!

Előadta továbbá or. Tetélleni Ármint, hogy mindezeket a tényeket és állításokat tanukkal kívánja igazolni, de igazolni, kívánja a Rakovszky által szerkesztett „Nép ujság” számaiból is. A „Zsidó-párt Csornán” címmel megjelent cikk tele van a zsidók ellen való izgatásokkal. Felajánlotta Tetélleni Huszár Károly és Molnár János néppárti országgyűlési képviselőknek a kihalgatását is. A petíció végül azt mondja, hogy szétküldték a kerületben a néppárti „Alkotmány” című lapot, amelyben a csornai választást becsmérő cikkek voltak.

A celdömölki választás.

A II. választási tanács Zachár Emil első petíciós tárgyalást. Az itt tárgyalt petícióban Ostffy Lajos dr.-nak, a celdömölki választókerületben négy szótöbbséggel megválasztott Kossuth-párti képviselőnek a mandátuma meg van támadva. Ostffy ellen Maróthy László volt, aki ugyancsak Kossuth-párti programmal lépet föl.

SPORT.

— **Bocskay-vándordíj.** A Magyar Athletikai Szövetség ártirt a debreceni tornaegyletnek, hogy a Bocskay-vándordíjat és a József kir. herceg-vándordíjat tűzze ki versenyre. A tavalyi szezonban nem igen volt szükség ilyen leiratokra.

Harmathy antiquariumában

Füvészkert-u. 14. szám.

Végkiárulás.

Csak rövid ideig.

Az üzlet áthelyezése miatt
végeladás férfi-, női-
és gyermekcipőkben,
halap- és férfi-divat cikkekben.
Minden áron alul adatik el.

Glück Ede

a Kistemplommal szemben. Barak.

Gyujtogató suhanc.

Esküdtzéki tárgyalás.

Egy fiatal kondás bojtár állott ma a debreceni kir. törvényszék esküdtbírósa előtt. Gyujtogatással vádolták a szerencsétlen suhancot, akinek bűne arra a társadalomra hull vissza, amelynek közepében egy ember állati sorban nőhet föl. Az intelligencia teljes, sőt talán még az emberi öntudat hiánya kergette bűnbe a fiút, aki bosszúból gyujtotta föl a gazdája tanyáját.

Az esküdtzék a következőképpen alakult meg. Elnök Tóth Aurél, szavazó bírák Horváth István, Ujfalussy József törvényszéki bírák, jegyző Soltz Elemér, közvádoló Gáthy Bálint, védő Balázs Bertalan dr. Rendes esküdttek Piros Béla, Szatmári Mihály, Soltész István, Barna Ernő, Grünfeld A. I. Rankai Béla, Fekete Kálmán, Halasi Péter, Szabó Miklós, Kulcsár Gábor, Móricz Ferenc, Porcsin Ferenc, pótesküdt Portörő Bálint.

A vádlott még csak tizenhat éves, Kis János, akinek az a bűne, hogy kétszer gyujtogatott. A mezőn felnőtt fiu, aki még az Isten házában saját bevallása szerint nem volt, Nádudvar egyik tanyáján tíz éves kora óta kondás. Molnár András gazdálkodónál volt alkalmazásban. Molnár egy izben megfedte a 16 éves fiút, mire ez bosszút lihegett s éjnek idején tüzes csóvát dugott a tanyaház tetőzetébe.

A ház, sőt a melléképületek mind leégtek, Molnár elbocsájtotta a kegyetlen lelkületű fiatal gyerkőcöt, akit Varga Sándor fogadott fel.

Varga Sándor egy napon elindult a tanyájáról s ezt az alkalmat felhasználta a kondásgyerek, hogy betörjön a házba. Kenyeret, szalonnát lopott és 20 fillért, melyért bicskát vett. Varga észrevette a betörést s elővette Kiss Jánost, akit kegyetlenül elvert, mire a vad gyerek megfenyegette Vargát:

— Megkeserülj ezt, megálljon gazduram. Vörös kakas lesz a házán.

Éjszakára pedig langban égett Varga Sándor tanyája is.

A csendőrök a garázda lelkű fiút elfogták. Kiskoru bűnöséről lévén szó, a törvényszék gyermekbírósa elé került az ügy. Tóth Aurél dr. elnök vallatta ki a gyujtogató kondás fiút. Látszott rajta, hogy soha életében még kabátos emberrel nem beszélt. Elmondott mindent, úgy, ahogy volt. Tanulatlansága, erkölcsi érzés hiánya, neveltlensége kitűnt valóságából. — A vádlott úgy szokta meg, hogy aki bántja, azt megbosszulás nélkül nem lehet hagyni, ezért gyujtogatott.

Az esküdttek vétkesnek mondták ki Kiss Jánost, mire a bíróság javító intézetbe való elhelyezésre ítélte.

Az ítélet jogerős.

Kolera.

*

(Szin egy igen elegánsan berendezett szoba, hol nagy készülődéssel várják a család fejét, Delikatesz Samu utazót, a család tagjai Delikateszné, Kleiné, mint anyós, Samuka és Jaszele, mint gyerekek.)

Delikateszné: Nem engedhetem be Samut, ki tudja, hol csavargot, még inficiálja az én drága Jaszelémet.

Jaszele: De beengedjük, igen mert apuka nekem hoz egy szép falovat egy huszárral.

Kleiné, az anyós: Ne is enged be leányom míg nem dezinticiáltjuk.

Delikateszné: Majd kint fogjuk fogadni az előszobába.

(Egy kis idő múlva megérkezik egy kocsi, kiszáll belőle Delikatesz egy csomó pakkal. A család sorba állva várja a belépést.)

Delikatesz: (Belép és tárt karokkal rohan feleségének.)

Delikateszné: (Hamleti nyugalommal kilép a sorból, páthosszal így szól.) Vissza! te koleragyanus!

Delikatesz: Hogy én kol e-ragyanus? (S a gyomra felkavarodik.)

Delikateszné: Igen, az vagy!

(Delikatesz kétségbeesve védekezik, ordít, harap, de nem tudja beigazolni, hogy csakugyan nem az.)

Delikateszné: A házamba be nem engedlek.

(Erre Delikatesz rosszul lesz, hányni kezd.)

Delikateszné: Anyám! látod itt van, (visitva) hány! láttam mozogni a kolera bacilusokat!

(Óriási családi felfordulás. Az asszony ordít, az anyós harap, Delikatesz pedig csak hány csendesen.)

Kleiné: (Az első ijedségből felocsudva.) Meny leányom a rendőrségre.)

(Delikateszné rohan a rendőrségre, ott óriási felfordulás, egy rövid egynegyed óra múlva automobilon a kapitány, Delikateszné telefonál egy doktorért, ki felül Bleriot-féle repülőgépre és a fertőtlenítő kocsi a háttérben.)

A doktor: Hol van a beteg. (Delikatesz ott játszik Jaszelével és Samukával a földön és két faló és a huszár a gyermekeknel.)

A doktor: (Megállapítja, hogy semmi baja nincs Delikatesznek, semmi baja csak egy kicsit rosszul lett.) Hát kérem itt nincs semmi baj, minek örít meg (Delikatesznéhez) itt mindenkit.

(Közben kint, a kapitánybefüti a fertőtlenítő kocsit és már a másik szobába kezdi a füstölést.)

(Az orvosnak megcsapja az orrát a büz.)

A doktor: Ne füstölj, ne füstölj.

A kapitány: (Bejön) Hát nem koleras!

A doktor: Nem!

(Óriási lehangoltság.)

(A doktor felül repülőgépre, Ozori pedig az autára.)

A kapitány: (Odaszól Szalaihoz) Hát nem udunk egy koleraszt fogni.

A doktor: (Sóhajjal.) Nem! sajnós.

(Mindketten el!)

Mar. s.

Terjed a kolera.

Ujabb megbetegedések.

Amikor a félhivatalos és hivatalos és félhivatalos jelentések azt hirdetik, hogy Magyarországon nincs kolera, — kitűnik, hogy több koleraeset fordul elő, mint amikor a legjobban félt mindenki a kolerától. Így most Mohácson három ember betegedett meg, Szekesfeherváron pedig egy meghalt koleraiban.

Mohácsról, Pécsről és Győrből egyre jelentenek ujabb megbetegedéseket és haláleseteket.

Mohácson a Duna gőzhajózási társaság széntelege van megfertőzve. Az ott dolgozó munkások közül ma újból három ember, Kemény Imre, Csányi József és Kram Mátyas betegedett meg koleraiban. A hatóság tiukolja a veszélyt.

Más hír szerint Mohácson tizenkét koleras beteg van. Eddig négy halottal.

Pécsett egy közös baka betegedett meg koleraiban. Pozsonyban is négy koleragyanus beteget kezelnek a járványkórházban.

Az ujabb esetek Mohácson.

A kolerajárvány újult erővel támad fel Mohácson és környékén. Csaknem minden órában új megbetegedésnek jön híre részint a városból, részint a környékről. A kóza hírek igen nagy rémületet okoznak a városban, mert a közönség tudja, hogy a hatóságnak e percben a német császár érkezése nagyobb gondja a koleraiból.

Megállapítható, hogy az eddigi és valószínűleg az ezután előforduló eseteknek is a Dunagőzhajózási Társaság mohácsi széntelege az oka.

A Regensburg vontatóhajó és a 806. számú uszály hetekkel ezelőt jártak Mohácson és szemet rakodtak. Schlottauer János, a kolera első mohácsi áldozata szintén dolgozott a széntelegen.

Ugyancsak a szénteleg munkásai voltak a következők is, akik szintén megbetegedtek koleraiban: Kéméndi József (Lánycsók), Kram Mátyas (Lánycsók), Csányi Klára (Mohács).

Kéméndi József még tegnap meghalt a Mohácstól félóránnyira levő Lánycsók közsgében. Holttestét tegnap délután boncolták fel.

A másik beteget, Kram Mátyasát be szállították a mohácsi járványkórházba, ahol ma éjszaka meghalt.

Hétfőn délután rosszul iett a mohácsi széntelegen Csányi Klára 60 éves munkásnő, akin a főorvos megállapította a koleras. Be szállították a járványkórházba.

A hatósági orvosok éjjel-nappal permanenciában vannak és emberföldtől munkát végeznek. Tegnap kisegítő járványorvost kérték a belügyminisztériumtól. Tegnap délután egyelőre befiltották a hetivásárokat. Az iskolákat is be fogják zárni.

Tegnap este hét órákor két újabb megbetegedést jelentettek be. A betegeket a járványkórházba vitték.

ÉKSZEREK, ÓRÁK, EZÜSTNEMŰEK legolcsóbban, teljes bizalommal közkedvelt ékszerész és órás üzletében, **DEBRECZEN, Rose Dezső Piac-u. 55.** Javítások és ékszer átalakítások izlésesen és olcsón eszközöltetnek

A kolera Baranya-megyében.

Baranyavármegye alispánja a következő nyilatkozatot tette:

— A vármegye területén a hozzám eddig beérkezett jelentések szerint hét koleraeset fordult elő. A közigazgatást teljesen lekötik ezek az esetek, úgy, hogy járványorvost kellett kérnünk a belügy-miniszteriumból. Ugy tudom a kolera a Duna mentén terjed, ez ellen semmit se tehetünk. Ami Vilmos császár bélyei vadászát illeti, ennek elmaradására, úgy tudom, nincsen ok.

Kijelentette még az alispán, hogy ma délelőtt intézkedett a mohácsi iskolák bezárása iránt.

A pozsonyi megbetegedések.

A dunamenti Ujhelyjókán egy halálos koleraeset fordult elő: Zsidó Károly földműves az áldozata. A nővére is megbetegedett koleraiban, mire jelentést tettek a vármegyei főorvosnak, aki tegnap a helyszínére utazott és megállapítván a nőn is a kolera, személyesen tette meg az elkülönítésre vonatkozó intézkedéseket.

A pozsonyi állami kórházban négy beteg fekszik a kolera gyanúja alatt. Ezek:

Foltin Károly napszámos,
Markovics Lázár matróz,
Illichmann Richárd napszámos,
Tauter Józsefné napszámosnő.

Ezeket vasárnap és a tegnapi nap folyamán szállították a kórházba.

Koleras halott Székesfehérváron.

Székesfehérvárról táviratozzák, hogy Keresztesi József ma kolera gyanús tünetek közt meghalt. Az orvosok megállapították, hogy belegésége kolera asiatica volt.

A politika**a debreceni közigazgatási tanfolyamon.****Meg van az új tanárok névsora.**

Nagy megdöbbenést keltett Debrecenben az a hírünk, hogy a politika bosszu a választások után fölkereste és utolérte mindazokat, akik a kormányt nem siettek támogatni szavazatukkal, vagy akik éppen olyan vakmerők voltak, hogy függetlenségi érzelmüknek kifejezést is mertek adni.

Ez a politikai üldözésben megnyilvánult bosszu elérte nemcsak a vasutasokat, akik végre is kishivatalnokok s akik közül eddig majdnem ötvenet elhelyeztek már a debreceni üzletvezetőségtől, hanem a magasabb hivatalban lévőket is.

Legelső sorban sor került a közigazgatási tanfolyam előadóira, akik közül mindazokat, akik nyílt, elvű és szókimondó függetlenségi voltak és akik ez érzelmeiknek kifejezést is adtak, eltávolították, vagy legalább is el akarták távolítani az előadói karból. Ez a szándék azonban egyelőre megtört a volt tanfolyami igazgató ellenállásán, aki nem akarta, hogy politikai bosszuhadjáratban eszközül használják föl. Nem maradt más hátra, mint tudni a különben 67-es érzelmű igazgató és új igazgató kinevezésével megteremtteni az új előadói kart.

És megtették. De mit nem tesz meg, vagy tett volna meg a kormány, pártja és főispánjai, hogy a legnemtelenebb eszközökkel egy időre, rövid időre

legyűrt politikai ellenfeleken egyet rugmassanak.

A függetlenségi érzelmű eladók eltávolításánál az igazi ok leplezésére azt hozták föl, hogy az előadói karban új erők kellenek, azt föl kell frissíteni. Így került annak élére Rásó Gyula nyug. alispán.

A dolog most megint aktuális lett, mert most terjesztették föl a miniszterhez az új előadók jól összeválogatott névsorát, vigyázva, hogy a politikai beschreibung jó legyen. Az új előadók Jászi Viktor, Kozma László, Megyery Pál dr, Budaházy Ödön, Rác Lajos dr, Tóth Aurél, Nábráczky Béla és Etey László. A külszinre azonban itt is vigyáztak, mert bevettek a karba olyan előadót is, aki nem munkapárti. Hiába a külszinre vigyázni kell.

UJDONSÁGOK**— Várják a német császárt Mohácson.**

Mohácsonról jelentik, hogy a német császár érkezése erősen igénybe veszi a hatóság munkáját, úgy, hogy a koleraellenes intézkedéseket e miatt kénytelenek némileg el is hanyagolni. — Májig kétszáz csendőr érkezett Mohácsra, akik járőrökre osztva teljesítik szigorú felügyeletet. Husz detektívot rendeltek ki a német császár ott tartózkodásának idejére, ezek közül tíz már meg is érkezett és munkában van. Bejárják a várost és környékét, megfigyelik a gyanús helyeket és a vonaton érkező gyanús idegeneket. Egy közülük állandóan a hajóállomáson tartózkodik. A táviróhivatal személyzetét a császárnapokra hat tiszttel szaporították és a karantén vadaskastélyban táviróhivalt rendeztek be a császár használatára.

— **A hadgyakorlatok vége.** Ma délelőtt fújták le a Hajduhadházon tartott lovassági gyakorlatokat. A lovasság holnap érkezik Debrecenbe, ahonnan az idegen helyről jött katonaság vonaton távozik.

— **A polgármester hazaérkezése.** Kovács József polgármester és Magoss György tisztifőügyész a temesvári polgármesteri kongresszuson képviselik Debrecen. Tegnap a polgármesterek Resicabányára rándultak ki. — A debreceni küldöttek holnap érkeznek haza.

— **Segélyez a város.** Debrecen város tanácsa mai ülésén a torda-aranyosmegyei Mezőmés községnek, amelyet az árvíz és a nagy viharok pusztítottak el, — valamint a nyitrai megyei Bajmócska községnek, ahol a tűzvész okozott nagy károkat, 15—15 korona segínyt szavazott meg.

— **Kecskeméti gazdák látogatása Debrecenben.** A kecskeméti gazdaegyesület tizenöt gazdatagja vasárnap Debrecenbe jön, hogy visszaadja a debreceni gazdák múlt évi látogatását. A kecskeméti kocsikon mennek ki Pallagra, ahol megebédelnek, azután kimennek az epreskertbe, este pedig a gazdakörben vacsorálnak. Hétfőn a Hortobágyra rándulnak ki, ahol a város vendégei lesznek, kedden pedig a debreceni gazdákkal együtt Nyiregyházára mennek át a mezőgazdasági kiállításra.

— **Hajdu vármegye közgyűlése.** A vármegye őszi közgyűlésére nagyban készülnek a vármegyei háznál. Az állandó választmány szombaton délelőtt ülést tart, melyen a tárgyszorozatot ügyeit fogják előkészíteni.

— **Bizottságok ülése.** Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága pénteken, az igazoló választmány szombaton délután három órakor tart ülést.

— **A múzeum államsegélye.** A miniszter értesítette Debrecen város polgármesterét, hogy a városi múzeum építésének államsegélye fejében tízezer koronát utalványozott ki. Ez alapra most már 50,000 korona van együtt. A tanács megbízta a polgármestert, hogy az államsegélyt vegye föl.

— **Ajánlat telekvételre.** Bihari István Rakovszky-utca 2. számú házastelkét megvételre ajánlotta a városnak azzal, hogy a vételárat később fogják meghatározni.

— **A villamos vasut vezetékkel.** Megirtu a helyi vasut bemutatta a villamos motorkocsik típusrajzát és vezeték elhelyezésének tervrajzát, hogy azokat jóváhagyás végett terjessze föl a kereskedelemügyi miniszterhez. A városi tanács mai ülésén kimondta, hogy a terveket fölterjesztik jóváhagyás végett azzal a megjegyzéssel, hogy a társulat több csőszlopot állítson föl. Bann a kocsikban állóhelyek nem lehetnek, a motorkocsik előtt hártó szerkezetnek kell lennie, a motorkocsiknál pedig légféket és kézi féket kell alkalmazni.

— **Őszi ujdonságok,** u. m.: lyoni sima selymek, szalagok, csipkék, díszek Vidánál, Városház.

— **Övintézkedések.** A rendőrsparancsnokok majdnem mindnyájan befejezték már ellenőrző utjaikat. Ma még 24 háztulajdonos ellen adtak be följelentést. A piacvizsgálatból kifolyólag 2 kofa, a villamos színház előtt tartott razzia alkalmával 6 cukorka árus ellen indították meg a kihágási eljárást.

— **Levágta a felesége fejét.** Rettenetes vérengzést rendezett tegnapelőtt Nagygályon Szubics Milován napszámos. A vele vadházaságban élő Bakatucin Vukát, mert több ízben elhagyta, szóváltás közben zsebkésével mellbe szurta, majd a földre teperte az asszonyt, ráterdelt és a fejét levágta. Szubics jelentkezett a község háznál, ahol letartóztatták.

— **Fedeztetési állomások.** Hajduvármegye hármass bizottsága ma délelőtt tíz órakor Kovács Gyula alispán elnöklése alatt ülést tartott, amelyen jelen voltak Balogh Sándor, Davidházy Sándor tb. főjegyző, Hoyos György gróf főhadnagy. A bizottság a fedeztetési állomások részére szükséges zab métermázsáját 10, a szénét 4 koronában állapította meg. Megállapították a vármegye területén a fedeztetési állomások helyeit, amelyek a következők: Böszörmény 11, Szoboszló 9, Nánás 8, Tiszacsépe 4, Egyek 5, Vámospercs 3, Sámson 2, Szovát 2, Püspökladány 10, Nádudvar 5, Földes 5, Dorog 5, Mikepercs 2 és Hadház 5 állami ménnel.

— **Glacé és kötött keztük, harisnyák, esőernyők Vidánál.**

— **Elfogták a Piac-utcai betörőt.** Megemlékeztünk arról, hogy a napokban betörték a Katz-féle Piac-utcai ruhásüzletbe s onnan kisebb értékeket loptak el. A rendőrség azonnal az üzlet egy elbocsátott alkalmazottját és ennek társát gyanúsította a tett elkövetésével. A bűntársat Vonczi Nagy József személyében már napok előtt, a másikat pedig Pethe László személyében ma fogta el a rendőrség. Pethe László hetes volt azelőtt a Katz-féle üzletben.

— **Versenyárgyalás a városnál.** Holnap délután öt órakor a város háznál könyvtár szobájában versenyárgyalás lesz, — amelyen a Széchenyi utcai ház bérleteire, ahol eddig a bejelentő hivatal volt, tartanak árlejtést.

— **A városi fajárandóság.** A fakompetencia kiadását e hó 15-től megkezdik s az e naptól kezdve valtható.

— **Razzia a kávéházakban.** A rendőrség az éjjel végigjárta a kisebb kávéházakat és mulatóhelyeket. Több helyiségben szabálytalanságot tapasztaltak s az illető tulajdonosok ellen a kihágási eljárást megindították.

— **A Somoskeő-ügy.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Somoskeő Géza szabadlábra helyezésében a vádtanács valószínűleg holnap dönt. Kovács Ilona védője csatlakozott Kemény Béla vállalkozó nyilatkozatát, aki tanuja volt az utolsó verekezésnek. Kemény elmondja leveleiben, hogy az asszony kiáltozására jött ki lakásából. Láta, hogy egy öreg ember kegyellenül veri az asszonyt, hajánál ráncigálja és a legdurvább módon szitkozódik. Állandóan azt hajtogatta: Agyonvágjak! Agyonvágjak! — Mire Kemény odaért, a férfi már a felsőkabátját is levetette és úgy folytatta a verést. Az asszony sirva panaszkodott Keménynek, hogy nemcsak megverik, de 1700 koronát tartalmazó retiküljét is elrabolták. Az egyezség Kovács Ilona és Somoskeő között nem jött létre. Sőt az asszony ma már a valókeresetet is benyújtotta.

— **Megszökött rab.** Mátészalkáról jelentik: Szabó János nevű rab az itteni járásbíró-sági épületből ma megszökött. A csendőrség erélyesen keresi.

— **Egy debreceni tanár öngyilkossága**
A fővárosi rendőrség ma taviratban értesítette a debreceni rendőrséget arról, hogy Boda Dezső dr. rendőr főkapitányhoz ma Balogh Sándor gazdasági akadémiai tanár aláírásával levél érkezett, amelyben Balogh Sándor, aki a debreceni gazdasági akadémiában tanár, bejelentette, hogy öngyilkossági szándékából a Dunába veti magát. A fővárosi rendőrség megindította a nyomozást s egyúttal kérte a debreceni rendőrséget, hogy értesítse az esetről Széll László dr. gazdasági akadémiai tanárt.

— **Női és férfi gallérok,** nyakkendők Vidánál, városbáz.

— **Köszönetnyilvánítás.** Felejthetetlen nőm Bányai Istvánné szül. Berecz Sara temetésén megjelent rokonoknak, barátoknak és ismerősöknek hálás köszönetemet nyilvánítom, hogy igaz részvétükkel fájdalomamat enyhítették, mit annál inkább éreztem, mert a posta érthetetlen hanyagsága folytán, — bár a gyászjelentések még szombaton, 10 ikén délután feladattak a Mester-utca 5. sz. a. postagyűjtőn — a kellő értesítésben hibámon kívül nem részesülhettek. Debrecen, 1910 szeptember 13. Bányai István.

— **Szerencsétlenség a vasutnál.** Tegnap délelőtt különös szerencsétlenség történt az állomáson. Zaha György vasuti munkás egy simpáron dolgozott s a lába hirtelen megszorult a váltó nyelvénél. Amint a lábát a szorultságból kiakarta húzni, a bokáját kifecamította. — A mentők Zaha Györgyöt a kórházba vitték.

— **A kereskedelmi utazók mintáinak vámkezelvénye Németországban.** A Németországgal fennálló vám- és kereskedelmi szerződésünk szerint kölcsönösen igénybe vehető, a kereskedelmi utazók által szállított mustrákat megillető vámkezelvényre vonatkozó szabályok a németbirodalmi kormánnyal történt megállapodással úgy módosították, hogy a kölcsönös forgalomban a kereskedelmi utazók árumintái szerződés által biztosított ideiglenes vámentességben részesítendők, vagyis a minták az előjegyzési eljárásban kezelendők még akkor is, ha az illető utazó a vámkezelés alkalmával nem jár személyesen közbe, azonban az előjegyzés alkalmával az említett szerződés F. mellékletét képező iparigazolvány a vámhivatalnál felmutatják. A kereskedelmi utazók mintáinak vámentes kezelésére fennálló egyéb rendelkezések, nevezetesen a minták vámdíjának a behozatal alkalmával készpénzben való letétele, vagy más módon leendő biztosítása, nemkülönben a mintáknak az azonosság megállapítása céljából történő megjelölése változatlanul fennmaradtak.

— **Remek kézitáskák,** arcfátylak, övek, Vidánál.

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban: Bucz György ref. 2 hónapos és Sós István ref. 16 hónapos.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációszak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszeti műterem.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatással.

Természetes vasmentes ásványvíz.
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudolfsrakp. 8.

TÁVIRATOK.

A török-görög viszály.

Athén, szeptember 18. Gryearisz konstantinápolyi görög követet Athénbe hívták, hogy egyes pontokban felvilágosításokat adjon. A követ visszatér azután állomáshelyére. Tagadják, hogy feszültség állana fenn a török-görög viszonyban.

Parcelláznak egy Eszterházy birtokot.

Budapest, szept. 13. Egyik fővárosi esti lap értesülése szerint Eszterházy herceg 48,000 holdas birtokot parcelláztatni fogja és 5-10 holdas bérletben kis gazdáknak adja ki.

A Nagymező-utcai gyújtogatás.

Budapest, szept. 13. Tegnap este a Nagymező-utca 8 számú üvegraktárban hatodoszor volt újabb tüzugyben a rendőrség energikus vizsgálatot folytat. A helyszíni vizsgálat során megállapították hogy az üvegraktárnak egy féltreeső üvegekkel feltöltésében keletkezett a tűz, mely azonban nem volt nagyterjedelmű és hamarosan eloltották. Kétségtelenül megállapították, hogy a tüzet gyújtogatás okozta.

Bagossy Ferencet megint letartóztatták.

Budapest, szept. 13. A rendőrség tegnap a főváros területén tartott razzian elfogott egy toprongyos alakot, aki Szabó Miklós 30 éves őröknek mondotta magát. Kiderült, hogy ezen a néven július 18-án lopás miatt egy és fél hónapi fogházra ítélték a csavargót, aki büntetését e hónap 5-én töltötte ki. De nem sokáig élvezhette a szabadságot, teénap ismét a rendőrség fogházába került. Ujjnyomatot vettek róla, amit beküldtek a főkapitányságon levő büntügyi nyilvántartó hivatalba. Itt az ujjnyomat alapján megállapították, hogy a csavargó nem Szabó Miklós, hanem Bagossy Ferenc 34 éves postatiszt akit a debreceni s a kolozsvári törvényszék is elítélt. A kecskeméti büntető törvényszék 9 hónapi börtönrre ítélt sikkasztás miatt, de a büntetés elől megszökött és most a kecs-

keméti ügyészség körözi. Azonkívül a szátmárnémei ügyészség is család és váltóhamisítás miatt keresi a volt postatisztet. Bagossy beismerie régi bűneit és azt monddta, azért használt álnevet, hogy előkelő családját ne kompromittálja. A rendőrség Bagossy Ferencet letartatta.

Éhes a kincstár.

Magyarkanizsa, szeptember 13. Magyarkanizsa városa képviselőtestülete az exlex idején megtagadta az önként fizetett adók és illetékek a kir. adóhivatalba való beszállítását és az ez idő alatt befolyt adókat és illetékeket gyümölcsözés végett takarékpénztárakban helyezte el. Az exlex megszűnése után a város ezt a pénzt azonban az illetékes adóhivatalba be is szállította. A pénzügyigazgatóság tegnap felhívta a városi tanácsot, hogy a takarékpénztárak által a városnak kifizetett betéti kamatokat, mivel maga a gyümölcsözés tölte, melyet az adózó felek önként a kir. kincstár javára adó- és illetéktartozásaik fejében fizettek be a városi adópénztárba, a kir. kincstárt illetően, annak kamatjövödelme sem lehet másé, mint az államkincstáré.

Keresik Vitális Imrét a böszörményi erdőben.

Nagyvárad, szept. 13. Százhatvan csendőr van a nyomában Vitális Imrének, akit azonban még ma sem tudtak e fogni. Egy Hugyecz nevű pásztor látta legutóljára, aki együtt ült régebben Vitálissal a szamosújvári fegyházban. Hugyecz megígérte, hogy mikor ételt visz Vitálisnak, megmutatja a csendőröknek Vitális buvóhelyét, amely a böszörményi erdőben van.

Főispánok menesztése.

Budapest, szept. 13. Egy estilap értesülése szerint Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök menesztett fogja a legközelebb Erősdy Sándor, Szemző Gyula és Metzner Gyula főispánokat, akiknek elejtésével népszerűsége törekszik a miniszterelnök.

Kivándorlók n bucsun.

Sátoraljuhely, szeptember 13. Az Amerikába való kivándorlás ismét nagy arányokat ölt. A galíciai Rimanovban szeptember hó 8-án tartandó bucsura tömegesen mennek Magyarországból is s ezt az alkalmat sokan fel szokták használni a katonakötelesek közül a szökésre. A mezőlaborci határrendőrség a bucsura zárandokolók közül 33 hadkötelest tartott vissza, kikről kiderült, hogy mindannyian Amerikába akartak kivándorolni. A cirókafalvi csendőrség feljelentést tett Jaczji Vaszil juhosi lakos ellen, akiről megállapítást nyert, hogy a kivándorlás közvetítésével foglalkozik.

Budapesti gabonafőzség.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 13.

Buzakinát és vételkedv mérsékelt. Gyöngye iránzat mellett 30,000 métermázsa került forgalomba 5 fillérel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek szilárdak. Idő: meleg.

Okt. buza	10'05—10'06.
apr. buza	10'33—10'34.
rozs okt.	7'39—7'40.
rozs apr.	8'03—8'04.
zab apr.	8.33—8.34.
tengeri máj.	5'85—586.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

CSEMEGE SZŐLLŐT szállít 5 kg. kosarakban nagyban és kicsinyben Darvas Miksa szőlőkivitele.

10 KRAJCÁR egy iskolai könyv bekötése Horovitz Zsigmond papír, író- és rajzszerek kereskedésében. Debrecen, Piac-u. 12.

Uj

Elektrotechnikai gyár nagyobbitás.

11 év óta fennálló elektrotechnikai gyáram és vállalatomat a mai kor igényeinek megfelelőleg újonnan berendezve megnagyobbitottam, valamint javító műhelyemet a mai naptól Széchenyi utca 55 szám alatt megnyitottam

Földvári L.

Debreczeni Első

Elektrotechnikai gyár Villamos és Műszaki Felszerelési Vállalat
irodája és üzlet:
Piac-utca (Ideiglenes barak) Telefon 168

Tanulók felvétetnek.

Aláírási felhívás.

A Jelzálog és Hitelbank mint szövetkezet 1911. január 1-én alakítja meg

második 5 éves évtársulatát,

a melybe a tagok a törzsbetétkönyvek azonnali kiszolgáltatása mellett már most felvétetnek.

Egy törzsbetét hetenként 50 fillér befizetésére kötelez. Az újonnan belépő tagoknak már folyó évi szeptember 15-től kezdve kölcsönt is nyújt a szövetkezet, mely kölcsönök heti befizetések által 5 vagy 10 év alatt fizetendő vissza.

Bővebb felvilágosítások nyerhetők a szövetkezet hivatalos helyiségében Piac-utca 30. szám alatt.

Az igazgatóság.

Az összes középiskolákra

u. m.

Gymnasium, reál-, kereskedelmi-, felsőleány-, polgári- és leányiskolákra, tanító és tanítónőképzőkre
:: stb. szükséges ::

tan és segédkönyvek

használt és kitógástalan jó állapotban kaphatók, úgy szintén az összes iskolákban használt író és gyakorló füzetek, író és rajzszerek, rajztömbök, körzők, rajzdeszkák, fejes és háromszögvonalzó, testékek, tusok, színes tenták stb. legelőnyösebben szerezhetők be

Szabó István

antiquariuma, papír, író és rajzszerek kereskedésében
Debrecen, Piac-utca 16.
(Alföldi Takarékpénztár épület.)

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkifünőbb házi szer a

Hollandi GYOMORCSEPPEK

Együveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

Debrecen.

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Horovitz Zsigmond papirkereskedése

Debrecen, Piac-utca 12. szám (Stenczinger-ház)

Minden iskolában érvényes

füzeteket

rajzeszközöket

vonalzókat

rajztáblákat

rajztömböket

A fényképezést kedvelők részére raktáron tart:

Fényképező gépeket
lábakat
rámákat

Fényérzékeny lemezeket
papírokat

előhívó, aranyfürdő, fixáló szereket és egyéb eszközöket.

Amateur-kartonok nagy választékban.

A Kereskedelmi Iskolákban szükségelt összes füzetek, rovatolt papírok legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban.

Olcsó Írógépek!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jóállással adatnak el.

„MERKUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégnél. Speciális javító műhely!

Adler

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

ÍRÓGÉP

Kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen, Arany János-utca 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Uj! Uj! Uj!

Ruhakölcsönző Intézet

LÁTINKA LAJOS

szabó, vegytisztító és javító Intézete

BATHYÁNYI-UTCA 12.

Ruhakölcsönző vállalat. Mindennemű jelmez és alkalmi ruhák nagy választékban. — Színi előadásokra, szüreti és álarcos alkalmakra. — Vidékre is esekély díjért kölcsön kaphatók.

Külön osztály. Uraságoktól levetett ruhákat a legmagasabb árakban veszek s rendbe hozva olcsón árusítom.

Öltönyök 1 órában belől szépen kivásaltatnak 1 kor. 20 fillérért.

Becses pártfogást kér

Lalinka Lajos.

OLCSÓ ÁRAK!

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Piac-utca 12. (Stenczinger-ház.) Telefon 330.

I. Tervpályázati hirdetmény.

A debreceni református egyház nyilvános pályázatot hirdet az Egyháztér, Piac- és Hatvan-utca sarkán építendő 3 emeletes bérház terveinek elkészítésére. A pályázatban kizárólag magyar-honos építészek vagy mérnökök vehetnek részt. A pályatervek **1910 évi december hó 29-ik napja déli 12 óráig** a debreceni református egyházi hivatalhoz nyújtandók be.

PÁLYADIJAK:

I. díj: . . . . . 3500 kor.
II. díj: . . . . . 1600 kor.
III. díj: . . . . . 900 kor.

A díjazandó tervek a debreceni református egyház tulajdonába mennek át.

A pályaterveket 7 tagból álló bizottság bírálja el. A bizottság elnöke: Dicsőfi József lelkész építő-bizottsági elnök; tagjai: Kovács József főgondnok és Vecsey Imre az építő-bizottság tagjai; Petz Samu műegyetemi tanár; Kommer József műépítész, az egyház által meghívott építészek; Hoepfner Guidó és Orth Ambrus budapesti építészek: rendes tagok; Schulek János és Reichl Kálmán póttagok, a Magyar Mérnök- és Építész Egylet kiküldöttei.

A részletes pályázati feltételeket, a tervezési programot és mellékleteit kívánatra díjtalanul küldi meg a református egyházi hivatal.

Jelen pályázatra vonatkozólag mindenben a kereskedelmi miniszter ur. 79049/908 sz. alatt kiadott tervpályázati szabályzata érvényes.

Debreczen, 1910. szeptember 10.

A református egyház építési bizottsága s annak nevében

Dicsőfi József,

építő-bizottsági elnök.

Ujság!

A világhírű Eredeti

EUFON

tölcsérszerű beszélő gép.

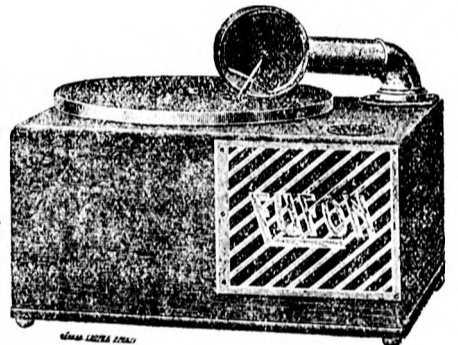
Tiszta hang. Nem karcos zajtalan. Egyedüli előrusítás Debreczen és Hajdumegye részére

MOLNÁR TESTVÉREK Egyháztér 3.

Egy EUFON tölcsérszerű beszélő gép 5 drb. kétoldalas nagy lemezzel csak 60 kor.

Ujság!

Ujság!

Ujság!

13346/13541/1910.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Nagy-Álomzugi 1073 katasztrális hold területű, továbbá a kisálomzugi 414 katasztrális hold területű, a pallagi III. számú 439 katasztrális hold 905 négyszögöl területű, a pallagi VIII. számú 365 négyszögöl területű, a pallagi IX. számú 365 katasztrális hold 234 négyszögöl területű, továbbá az ugynevezett — Posta-féle 35 hold területű föld, továbbá a Simonffy-utca 1. számú bérháznak 7 hold 489 négyszögöl területű ondódi földje, a Rickl Gizella féle 11 hold 496 négyszögöl, a Szikszay-féle 1 hold 1499 négyszögöl, a Vásáry-féle 2 hold 478 négyszögöl területű föld, a B. Szilágyi-féle 14 hold 525 négyszögöl területű föld, az Arany Bika utáni 35 hold 800 négyszögöl területű, a Hegedüs-féle 2 hold 1545 négyszögöl területű föld, végül az Ohaton levő 91 hold 800 négyszögöl területű erdőben való legeltetési jog a városháza nagytanácstermében folyó **1910. évi október hó 7. és következő napjain délelőtt 9 órakor** megtarandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbb bérösszeget tgerőnek haszonbérbe adatnak.

Árverelni szándékozók által az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1910. évi szeptember hó 8.

A városi Tanács.